

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-консультаційний
центр заочної освіти
Кафедра публічного
управління та менеджменту
природоохоронної діяльності

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему: Стратегічне управління підприємством

Виконав студент групи У- 5
спеціальності 073 «Менеджмент»
Гусейнова Севіндж Намік кизи

Керівник д-р.екон.наук, професор
Рубель Олег Євгенович

Консультант

Рецензент д-р екон.наук , проф.
ІПРЕЕД НАНУ
Степанов В'ячеслав Миколайович

Одеса 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет Навчально-консультаційний центр заочної освіти
Кафедра Публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності

Рівень вищої освіти бакалавр

Спеціальність 073 «Менеджмент»

(шифр і назва)

Освітня програма Менеджмент

(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

Павленко О.П.

“19” квітня 2021 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА

студенту(ці) Гусейнова Севіндж Намік кизи

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Стратегічне управління підприємством
2. керівник роботи Рубель Олег Євгенович, д-р.екон.наук, професор,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом ОДЕКУ від “___” _____ 2021 року №
3. Строк подання студентом роботи _____
4. Вихідні дані до роботи наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, у яких висвітлюються питання стратегічного управління підприємством, статистичні та нормативно-правові матеріали, фінансова звітність підприємства
Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
Розділ I Основи стратегічного управління підприємством _____
Розділ II Аналіз та оцінка організаційної і фінансової діяльності дослідного господарства «Таїровське»
5. Розділ III Обґрунтування напрямків стратегічного розвитку _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 19 квітня 2021 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Оцінка виконання етапу	
			у %	за 4-х бальною шкалою
1.	Робота з літературними джерелами	19.04-24.04.21	60	задовільно
2.	Робота над розділом 1 «Основи стратегічного управління підприємством»	25.04-07.05.21	60	задовільно
3.	Робота над розділом 2 «Аналіз та оцінка організаційної і фінансової діяльності дослідного господарства «Таїровське»»	08.05-19.05.21	60	задовільно
4.	Рубіжна атестація	11.05-15.05.21	60	задовільно
5.	Робота над розділом 3 «Обґрунтування напрямків стратегічного розвитку»	20.05-03.06.21	60	задовільно
6.	Оформлення роботи	04.06-06.06.21	60	задовільно
7.	Здача роботи на кафедру (п.4.1)	07.06.21	60	задовільно
	Інтегральна оцінка виконання етапів календарного плану (як середня по етапам)		60	задовільно

Студент Гусейнова Севіндж Намік кизи
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи Рубель О.Є.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	
.5	
1.1. Правові основи стратегічного управління в Україні.....	5
1.2. Суть і основи стратегічного управління підприємством.....	8
1.3. Зарубіжний досвід стратегічного управління.....	20
РОЗДІЛ II АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ І ФІНАНСОВОЇ	
ДІЯЛЬНОСТІ ДОСЛІДНОГО ГОСПОДАРСТВА «ТАЇРОВСЬКЕ».....	27
2.1. Загальна характеристика Національного наукового центру	27
2.2. Економічний і фінансовий аналіз Дослідного господарства	
«Таїровське».....	36
РОЗДІЛ III ОБГРУНТУВАННЯ НАПРЯМКІВ СТРАТЕГІЧНОГО	
РОЗВИТКУ.....	51
3.1. Ідентифікація ринку вина України.....	51
3.2. Перспективи ринку вина України.....	61
3.3. Конкурентоспроможність як фактор стратегічного розвитку.....	64
ВИСНОВКИ	ТА
ПРОПОЗИЦІЇ.....	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	82

ВСТУП

Тема являється актуальною, так як в умовах ринкової економіки підприємству потрібно врахувати сприятливі можливості та адаптуватися до небезпек, виявити відповідні варіанти і забезпечити ефективне пристосування стратегії до навколишніх умов. Стратегія підприємства є основою стратегічного планування, за допомогою якої на підприємстві зважується комплекс проблем, пов'язаних з цілеспрямованою переорієнтацією випуску продукції нової номенклатури й асортименту, впровадженням і використанням нових технологій, розвитком маркетингу, удосконалюванням структури керування підприємством, своєчасною і якісною підготовкою і перепідготовкою кадрів. Ринкова економіка формує нові вимоги до підприємства і його працівників. Ці вимоги диктуються не тільки могутньою ринковою конкуренцією і високими стандартами якості товарів, що випускаються підприємством, але і необхідністю гнучкої реакції фірми на швидкозмінливі ринкові і виробничі ситуації. Успіх підприємства багато в чому залежить від здатності менеджера-керівника передбачати можливі ситуації на підприємстві і на цій основі змінювати структуру виробництва і керування; вводити у виробництво нові види продукції і правильно планувати їхні обсяги, інвестиції і прибуток для досягнення найбільшого ефекту.

Мета: проаналізувати поняття "стратегія" в управлінні підприємством, як соціально-економічною системою, обґрунтувати методологічні підходи до розробки довгострокового комплексного плану дій .

Завдання показати, що стратегічне планування є засіб створення плану на тривалий термін і дає основу для прийняття ряду господарських, у тому числі інноваційних рішень.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єкт дослідження – Державне підприємство "Дослідне господарство "Таїровське" Національного наукового центру "Інститут виноградарства і виноробства імені В.Є. Таїрова"

Предмет дослідження - аналіз напрямків стратегічного розвитку.

Методи дослідження - графічний метод, табличний метод, метод порівняння, статистичний метод.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у теоретичних засадах і практичних аспектів стратегії розвитку підприємства, запропоновані напрямки стратегічного розвитку підприємства, обґрунтовані пропозиції щодо використання методів довгострокового планування, визначення пріоритетів на перспективу.

Практичне значення одержаних результатів – розроблені пропозиції можливо використовувати в практичній діяльності підприємницьких структур та місцевих органів управління.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

В умовах України теорія і практика стратегічного управління не знайшли широкого розповсюдження. Більшість керівників не мають потреби, необхідності у виробленні довгострокових стратегій, помилково вважаючи, що в сучасних умовах неможливо вирішувати перспективні питання. Хоча саме стратегічне мислення і такий інструмент, як стратегічне управління, є найважливішим чинником успішного виживання фірми в конкурентній боротьбі. Відсутність орієнтирів, місії і цільової спрямованості розвитку організації, можливості розпізнавання поведінки зовнішнього середовища організації й адекватного на неї реагування, а також здатності активно впливати на це середовище, роблять фірму безпомічною сьогодні і безперспективною завтра.

У випадку стратегічного управління в кожен даний момент фіксується, що організація повинна робити в даний час, щоб досягти бажаної мети у майбутньому, виходячи при цьому з того, що оточення й умови життя підприємства будуть змінюватися, тобто при стратегічному управлінні ніби здійснюється погляд з майбутнього в сьогодення.

Вибір стратегії і її виконання є основними частинами стратегічного управління. Стратегія в стратегічному управлінні розуміється як довгостроковий, якісно визначений напрямок розвитку організації.

Вироблення стратегії допускає з'ясування поточної стратегії й аналіз портфеля продукції. Вибір стратегії пов'язаний зі станом ключових факторів, до яких відносяться сильні сторони галузі і фірми, мета фірми, її місія, інтереси вищого керівництва, фінансові ресурси фірми, кваліфікація працівників, зобов'язання фірми, ступінь залежності від зовнішнього середовища, фактор часу. Виконання стратегії пов'язане з проведенням стратегічних змін. Основними галузями проведення стратегічних змін є організаційна структура й організаційна культура.

Стратегічні зміни обов'язково зіштовхуються з організаційними змінами. Завдання керівництва — постаратися провести зміни так, щоб при цьому були розв'язані, виникаючі в зв'язку з опором конфлікти. Проведення змін повинно завершуватися встановленням нового статусу в організації.

Сучасний темп зміни і збільшення знань є настільки великим, що стратегічне планування представляється єдиним способом формального прогнозування майбутніх проблем і можливостей.

Стратегічне планування забезпечує вищому керівництву засіб створення плану на тривалий термін і дає основу для прийняття ряду господарських, у тому числі інноваційних рішень.

Проведені дослідження показали, що недоліками Дослідного господарства «Таїровське» є:

- 1) відсутність відділу кадрів , маркетингу, збуту продукції;
- 2) низькі результати фінансових показників (собівартість реалізованої продукції та рентабельність);
- 3) недосконалість планування;
- 4) недостатня мотивації працівників та їх контроль.

У зв'язку з цим необхідно:

- 1) чітко визначити місію і цілі, скласти довгострокові і короткострокові плани, завдяки яким буде досягнутий очікуваний результат;
- 2) для підняття збиткових цехів та розширення підприємства в цілому, допомогою будуть залучені такі потрібні інвестиції;
- 3) земля їх головна перевага, так як зараз відбувається приватизація земель, то з приводу цього можна прийняти необхідні заходи;

Дослідному господарству «Таїровське» потрібно рухатися вперед у напрямку визначеної стратегії, тому що стратегія визначає пріоритети для підприємства, його місію, головні цілі і розподіл ресурсів для їх досягнення.

Можливість використання інновацій та професійної підготовки кадрів дає нам змогу провести інвестиційний проект по закупці садженців

для посадки та вирощування, кінцевою метою проекту буде продаж сортових садженців.

Умовами успіху інвестиційного проекту є інтенсивна участь у виставках, обмін досвідом з зарубіжними країнами, розширення дистриб'юторської мережі, пошук нових каналів збуту продукції, вдосконалення техніки продажів, посилення команди департаменту продажів, оптимізація асортиментного ряду, поліпшення зовнішнього вигляду продукції, гнучка цінова політика, використання інноваційних для українського ринку маркетингових технологій.

Аналіз конкурентоспроможності показав, що Дослідне господарство «Таїровське» має значні переваги перед конкурентами, а саме професійна підготовка, якість товару, можливість використання інновацій.

Необхідно враховувати всі види ризиків, що супроводжують інвестиційний проект, особливо - фінансовий ризик, маркетинговий ризик, екологічний ризик, природний ризик. За умов сучасної української економіки проблема інвестиційних ризиків є особливо гострою через нестабільність податкового режиму, падіння курсу національної валюти, низьку купівельну спроможність значної частини населення. Тому для капіталовкладників, які мають справу з вітчизняним ринком, особливо важливо ретельно обраховувати можливий вплив інвестиційних ризиків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бандурка О. М. Фінансова діяльність підприємств: Підручник / Бандурка О. М., Коробов М. Я., Орлов П. І., Петрова К. Я. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: Либідь. - 2002. - 384 с.
2. Баренгольц Я. М. Облік і аналіз господарської діяльності./ Баренгольц Я. М., Долинський В. П. — К.: Вища шк., 1994. — 207 с.
3. Белолипецкий В. Г. Финансы фирмы./ Белолипецкий В. Г. - М., 1998. — 300 с.
4. Білорус О. Г. Глобалізація і національна стратегія України./ Білорус О. Г. - Броди, Просвіта, 2001. -- 300 с.
5. Білик М. Д. Фінансовий аналіз: Навч. посіб./ Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. — К.: КНЕУ, 2015. — 592 с.
6. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента./ Бланк И.А. Т.1. - К.: Ника-Центр, 1999.-592 с.
7. Бригхзм, Юджин Ф. Энциклопедия финансового менеджмента / Общ. ред. и вступ, ст. Б. Е. Пенькова, В. В. Воронова; [Сокр. пер. с англ. А. А. Арзуманова и др.]. — М.: РАГС: Экономика, 1998. - 815 с.
8. Гальчинський А.С. Основи економічних знань: Навч. посіб./ Гальчинський А.С., Єщенко П.С., Палкін Ю.І. – К.: Вища шк., 1998. - 544с.
9. Кирякова А.О. Место на стенде и под. солнцем / Кирякова А.О. Эксперт.-2019.-№13-с.14-17
10. Ковальчук В.М. Загальні основи ринкової економіки./ Ковальчук В.М. - Тернопіль СМП "Астон". 1994. – 200 с.
11. Козлова Е. П. Бухгалтерський облік/ Козлова Е. П., Парашутин Н. В., Галаніна Е. Н. – 2-ге видання, - М. Фінанси та статистика,1998. – 455с.
12. Кэш Д. Организация для поддержки экономического развития / Д. Кэш, С. Моррис // Стратегическое планирование экономического развития: 35 лет канадского опыта.- М. : Анкил, 2001. – С. 52.
13. Лимонов Л. Э. Крупный город: регулирование территориального развития и инвестиционные стратегии / Л. Э. Лимонов. – СПб. : Наука, 2014. – 270 с.
14. Лисенко М.А. Финансы предприятий. / Лисенко М.А. - Минск, Республика 1995. -230 с .
15. Проект України «Про державне стратегічне планування»
http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id.
16. Савчин Д. М. Фальсифікат . Алкоголь і тютюн України./ Савчин Д. М. - 2000. - №1. -С .12-13.
17. Савчук В. П. Анализ и разработка инвестиционных проектов. – Учебное пособие. / Савчук В. П., Прилипко С. И., Величко Е. Г. – Киев: Абсолют – В, Эльга, 1999. – 304 с.
18. Селезнева Н. Н. Финансовый анализ: Учеб. Пособие./ Селезнева Н. Н., Ионова А. Ф. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 479 с.

19. Сивый В. А. Управление хозяйственным риском // Бизнес информ./ Сивый В. А, Балыка С. В. – 1998. – 158с .
20. Сизонс М. Управление стратегическим планированием / М. Сизонс //Стратегическое планирование экономического развития: 35 лет канадского опыта.- М. : Анкил, 2001. – С. 16.
21. Скiбiцький О. М. Стратегiчний менеджмент: Навч. посiбник./ Скiбiцький О. М. – К.: ЦНЛ, 2016. – 312с.
22. Слюсар В. Д. Що треба для відродження виноградарства і виноробства України? // Сад, виноград і вино України./ Слюсар В. Д., Бахтін Ю. Г. – 2001. - №3-4.– С.24-25.
23. Смит Т. Опросы и консультации в управлении городом / Т. Смит //Муниципальная власть. – М. : Анкил, 2015. – 150 с.
24. Спектор Я. С. Ефективність виробництва винограду в різних організаційно-правових формуваннях // Економіка АПК./ Спектор Я. С.- М. : Ансон 2014. - 130 с.
25. Спiрина М. В. “Стратегія управління конкурентоспроможністю підприємства” // Актуальні проблеми економіки//. / Спiрина М.В. №8, 2014. – с. 176.
26. Стадник В. В. Менеджмент: Посiбник./ Стадник В. В., Йохна М. А. – К.: Академвидав, 2003. – с. 464.
27. Супян В. Б. Американская экономика: новые реальности и приоритеты XXI века/ В. Б. Супян. – М. : Анкил, 2001. – 138 с.
28. Сухарський В. С. Менеджмент./ Сухарський В. С. – Тернопіль: Астон, 2014. – с. 528.
29. Тарнавська Н. П. Менеджмент: теорія та практика: Підручник для вузів./ Тарнавська Н. П., Пушкар Р. М. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – с. 490.
30. Таунбеншлак А. А. « 100 лет дорогой В. Е. Таирова»/ Таунбеншлак А. А. Бородавкин Н. А. - изд-во «Optium»,2015.- 156с.
31. Терещенко В. І. Організація і управління./ Терещенко В. І. – К.: Знання, 1990. – с. 48.
32. Тiнтулов Ю. В. Актуальні проблеми виноградарсько-виноробного підкомплексу України // Аграрний вісник Причорномор'я: Зб.наук. праць. Економічні науки. Вип.5./ Тiнтулов Ю. В – Одеса: Одеський державний сільськогосподарський інститут, – 2000. – 150 с.
33. Тiнтулов Ю.В. Вплив СОТ на розвиток ринку виноробної продукції // Економічна теорія: сучасні проблеми розвитку сфери товарного обігу: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Тези доповідей (24-25 жовтня 2002 р.). /Вiдп. ред. В.Д.Лагутiн: У 2 ч. – К.: 2002. – 60с.
34. Тiнтулов Ю. В. Державне регулювання АПК України в умовах інтеграції до Європейського Союзу // Державне управління в умовах інтеграції України в Європейський союз: Матеріали наук.-практ. конф. за міжн. участю. 29 травня 2002 р., Київ. Том.1 / За заг. ред. В. І.Лугового, В. М. Князева. – К.: Вид-во УАДУ, 2002. – 300 с.

35. Тінтулов Ю. В. Світовий досвід державного регулювання розвитку агропромислового комплексу // Ресурсний потенціал АПК: удосконалення формування та підвищення ефективності використання: Зб. наук. праць / НАН України. Ін-т економіки; Редкол.: В. М. Трегобчук (відп.ред) та ін. – Київ, 2001. – 158с.
36. Тінтулов Ю. В. Сучасний стан розвитку виноградарства та виноробства в Україні // Вісник аграрної науки Причорномор'я. Вип.1. / Тінтулов Ю. В. – Миколаїв: Миколаївська державна аграрна академія, 2001. – 189с.
37. Устенко О. Л. Теория экономического риска: Монография./ Устенко О. Л. – К.: МАУП, 1997. – 164 с.
38. Фінанси підприємств. Підручник / за ред. А.М.Подерьогіна. – К.: КНЕУ, 2001. – 160с.
39. Финансовый менеджмент / Авт.кол.под рук. Е.С.Стойановой. – М.: Перспектива, 1996. – 176с.
40. Финансы / Под ред. А.М. Ковалевой. - М.: Финансы и статистика, 1996. – 169 с.
41. Хміль Ф. І. Основи менеджменту: Підручник./ Хміль Ф. І. - К.: Академвидав, 2015. – 608с.
42. Чаюн Л. А. Исследование мотиваций потребителей виноградных вин на рынке Украины // Напитки плюс./ Чаюн Л. А., Куценко А. А. – 1999. - №8. – с.27-30.
43. Червен І. І. Основні напрями поліпшення економічних відносин виробників і переробників винограду / Червен І. І., Гаркуша О. М.- Економжа АПК. - 2001. – 50с.
44. Шегда А. В. Менеджмент: Навч. посібник./ Шегда А. В. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2002. - 583с.
45. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Підручник./ Шершньова З. Є. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2014. –699 с.
47. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Навч.- метод. посібник./ Шершньова З. Є., Оборська С. В., Ратушний Ю. М. – К.: КНЕУ, 2001. – 232 с.
48. Щукін Б. М. Інвестиційна діяльність:Методичний посібник./ Щукін Б. М. – К.: МАУП,1998. – 68 с.